

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
27 december 2012, nr. 201103776/1/A4.
(Mrs. T.G. Drupsteen, W. Sorgdrager en E. Steen)
m.nt. P.C.M. Heinen¹

Art. 1:1 lid 1, art. 8.4 lid 1 en art. 20:1 lid 1 Wm; art. 1:2 lid 1, art. 6:18 lid 1 en art. 6:19 lid 1 Awb

AB 2013/98
Kluwer Omgevingsrecht 2013/17224
Kluwer Omgevingsrecht 2013/17360
LJN BY7325

Revisievergunning als bedoeld in art. 8.4 lid 1 Wm; vergistingsinstallatie en varkenshouderij zijn in elkaars onmiddellijke nabijheid gelegen; technische, organisatorische of functionele bindingen; financieel gezien twee zelfstandige bedrijven; zeggenschap; geen zodanige verwevenheid dat bedrijven deel uitmaken van dezelfde onderneming; milieuvergunningen dienen afzonderlijk te worden aangevraagd. (Hardenberg)

De vergistingsinstallatie en de varkenshouderij zijn in elkaars onmiddellijke nabijheid gelegen en staan beide op het terrein dat eigendom is van [vergunninghouder]. Uit de vergunningaanvraag blijkt dat van de te vergisten biomassa circa 10.500 ton varkensmest afkomstig is van het bedrijf van [vergunninghouder] op de locaties Bergentheim en Bruchterveld en circa 8500 ton dierlijke mest van elders wordt aangevoerd. Er wordt een aanvoerleiding vanuit de mestkelders naar de vergistingstanks gelegd. De mest wordt aangevuld met mais die afkomstig is van het bedrijf van [vergunninghouder] en met andere co-producten die worden geleverd door de installateur van de vergistingsinstallatie. Een deel van de opgewekte energie wordt gebruikt in de varkenshouderij, het restant wordt geleverd aan het elektriciteitsnet. Verder zal [vergunninghouder] personeel inhuren dat werkzaam zal zijn ten behoeve van de vergistingsinstallatie. In zoverre bestaan tussen de varkenshouderij en de vergistingsinstallatie technische, organisatorische of functionele bindingen.

Ter zitting is gebleken dat Bieleveld Bio-energy B.V. de installateur is van de vergistingsinstallatie en dat zij deze installatie in eigendom zou behouden. Bieleveld B.V. zou ook het financiële risico van de co-vergistingsinstallatie dragen. Gebleken is dat Bieleveld B.V. inmiddels is gefailleerd en dat [vergunninghouder] een andere exploitant voor de vergistingsinstallatie zoekt. Verder is ter zitting gebleken dat de bedrijfsresultaten van de vergistingsinstallatie niet zouden worden opgenomen in de jaarrekening van het varkensbedrijf. In financieel op-

¹ Mr. P.C.M. Heinen is advocaat bij De Kempnaer Advocaten N.V. te Arnhem.

zicht zijn het twee zelfstandige bedrijven. Feitelijk kan de vergistingsinstallatie zonder de varkenshouderij functioneren. De te vergisten stoffen kunnen van elders worden aangevoerd en er wordt een afzonderlijke toegangsweg aangelegd voor de vergistingsinstallatie. Verder blijkt niet, bijvoorbeeld door vastlegging in het tussen [vergunninghouder] en Bieleveld B.V. gesloten contract over de exploitatie van de vergistingsinstallatie, dat [vergunninghouder] de zeggenschap daarover heeft. Onder deze omstandigheden bestaat tussen de varkenshouderij en de vergistingsinstallatie geen zodanige verwevenheid, dat ze deel uitmaken van dezelfde onderneming als bedoeld in art. 1.1 lid 4 Wm. De varkenshouderij en de vergistingsinstallatie moeten worden aangemerkt als twee zelfstandige inrichtingen waarvoor twee afzonderlijke vergunningen moeten worden aangevraagd. Gelet hierop is de vergunning in strijd met art. 1.1 lid 4 Wm verleend.

Uitspraak in het geding tussen:

1. [appellanten sub 1] (hierna tezamen en in enkelvoud: [appellant sub 1]), wonend te Bergentheim, gemeente Hardenberg,
2. [appellanten sub 2] (hierna tezamen en in enkelvoud: [appellant sub 2]), wonend te Bergentheim, gemeente Hardenberg,
3. [appellanten sub 3] (hierna tezamen en in enkelvoud: [appellant sub 3]), wonend te Bergentheim, gemeente Hardenberg,
4. [appellanten sub 4] (hierna tezamen en in enkelvoud: [appellant sub 4]), wonend te Bergentheim, gemeente Hardenberg,
5. [appellant sub 5], wonend te Bergentheim, gemeente Hardenberg,

appellanten,
en

het college van burgemeester en wethouders van Hardenberg,
verweerder.

1. Procesverloop

Bij besluit van 1 februari 2011 heeft het college aan [vergunninghouder] een revisievergunning als bedoeld in artikel 8.4, eerste lid, van de Wet milieubeheer verleend voor een varkenshouderij met een co-vergistingsinstallatie en een warmtekrachtkoppelinginstallatie op het perceel [locatie] te Bergentheim.

Tegen dit besluit hebben [appellant sub 1], [appellant sub 2], [appellant sub 3], [appellant sub 4] en [appellant sub 5] beroep ingesteld.

Het college heeft een verweerschrift ingediend.

De Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening heeft desverzocht een deskundigenbericht uitgebracht.

[appellant sub 1], [appellant sub 3], [appellant sub 4], het college en [vergunninghouder] hebben hun zienswijze daarop naar voren gebracht.

Bij besluit van 15 mei 2012 heeft het college het besluit van 1 februari 2011 gewijzigd.

[appellant sub 4] en [appellant sub 5] hebben nadere stukken ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 9 juli 2012, waar [appellant sub 1] en [appellant sub 2], beiden bijgestaan door ing. M.H. Middelkamp, [appellant sub 3], bijgestaan door mr. E.F.J.A.M. de Wit, [appellant sub 4], [appellant sub 5] en het college, vertegenwoordigd door A.M. Zwiers, A.T.T. van der Zwan-Wenneker en mr. A.J. Stellingwerff, zijn verschenen. Voorts is ter zitting [vergunninghouder], bijgestaan door mr. E. Kronemeijer, gehoord.

Na het sluiten van het onderzoek ter zitting heeft de Afdeling het onderzoek heropend.

Er zijn nog stukken ontvangen van [appellant sub 1], [appellant sub 2], [appellant sub 3], [appellant sub 5] en [appellant sub 4]. Deze zijn aan de andere partijen toegezonden.

De Afdeling heeft de zaak verder behandeld ter zitting van 22 oktober 2012, waar [appellant sub 1], bijgestaan door ing. M.H. Middelkamp, [appellant sub 2], bijgestaan door mr. A.J. Poelman, [appellant sub 3], bijgestaan door mr. E.F.J.A.M. de Wit, [appellant sub 5] en het college, vertegenwoordigd door A.M. Zwiers en A.T.T. van der Zwan-Wenneker, zijn verschenen. Voorts is ter zitting [vergunninghouder], bijgestaan door mr. M.J. Smaling, gehoord.

2. Overwegingen

1. Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Bij de invoering van deze wet is een aantal andere wetten gewijzigd. Uit het overgangsrecht van de Invoeringswet Wabo volgt dat de wetswijzigingen niet van toepassing zijn op dit geding. In deze uitspraak worden dan ook de wetten aangehaald, zoals zij luiden voordat zij bij invoering van de Wabo werden gewijzigd.

2. Het besluit van 15 mei 2012 tot wijziging van de revisievergunning is een besluit in de zin van artikel 6:18, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Ingevolge artikel 6:19, eerste lid, worden de beroepen geacht mede te zijn gericht tegen het besluit van 15 mei 2012, nu dat besluit niet of niet geheel aan de beroepen tegemoet komt.

3. Ingevolge artikel 20.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, voor zover hier van belang, kan een belanghebbende tegen een besluit op grond van deze wet beroep instellen bij de Afdeling.

Ingevolge artikel 1:2, eerste lid, van de Awb wordt onder belanghebbende verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

3.1. Bij een besluit tot het verlenen of wijzigen van een milieuvergunning zijn naast de aanvrager onder meer de eigenaren en bewoners van percelen waarop milieugevolgen van deze inrichting kunnen worden ondervonden belanghebbenden.

[appellant sub 4] stelt dat hij belanghebbende is bij de bestreden besluiten, onder meer omdat hij hinder ondervindt van het verkeer dat via de weg waaraan zijn woning is gelegen van en naar de inrichting rijdt.

3.2. Niet in geschil is dat de woning van [appellant sub 4] op circa 1.400 m van de inrichting is gelegen. Gelet op deze afstand en op de aard en omvang van de inrichting is het niet aannemelijk dat ter plaatse van de woning van [appellant sub 4] milieugevolgen van de inrichting kunnen worden ondervonden. Daarbij merkt de Afdeling op dat de gestelde hinder van het verkeer van en naar de inrichting ter plaatse van de woning van [appellant sub 4] niet aan het in werking zijn van de inrichting kan worden toegerekend, nu dit verkeer zich niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich aldaar op de weg kan bevinden. [appellant sub 4] is, gelet op het vorenstaande, geen belanghebbende als bedoeld in artikel 1:2, eerste lid, van de Awb. Zijn beroep is daarom niet-ontvankelijk.

4. [appellant sub 1], [appellant sub 2], [appellant sub 3] en [appellant sub 5] betogen dat de varkenshouderij en de co-vergistingsinstallatie met bijbehorende onderdelen twee zelfstandige inrichtingen zijn waarvoor twee afzonderlijke vergunningen zijn vereist. Zij voeren hiertoe aan dat tussen de varkenshouderij en de vergistingsinstallatie onvoldoende bindingen bestaan met name omdat deze gescheiden worden geëxploiteerd.

4.1. Ingevolge artikel 1.1, vierde lid, van de Wet milieubeheer, voor zover hier van belang, worden als één inrichting beschouwd de tot eenzelfde onderneming of instelling behorende installaties die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen.

4.2. Bij besluit van 20 juni 1995 is aan [vergunninghouder] een revisievergunning verleend voor een varkenshouderij op het perceel [locatie] te Bergentheim. Bij het bestreden besluit is aan [vergunninghouder] een revisievergunning verleend voor de uitbreiding en wijziging van de varkenshouderij en voor de uitbreiding van de inrichting met een co-vergistingsinstallatie (en bijbehorende onderdelen) en warmtekrachtkoppelinginstallatie (hierna te noemen: de vergistingsinstallatie).

4.3. De vergistingsinstallatie en de varkenshouderij zijn in elkaars onmiddellijke nabijheid gelegen en staan beide op het terrein dat eigendom is van [vergunninghouder]. Uit de vergunningaanvraag blijkt dat van de te vergisten biomassa circa 10.500 ton varkensmest afkomstig is van het bedrijf van [vergunninghouder] op de locaties Bergentheim en Bruchterveld en circa 8.500 ton dierlijke mest van elders wordt aangevoerd. Er wordt een aanvoerleiding vanuit de mestkelders naar de vergistingstanks gelegd. De mest wordt aangevuld met mais die afkomstig is van het bedrijf van [vergunninghouder] en met andere co-producten die worden geleverd door de installateur van de vergistingsinstallatie. Een deel van de opgewekte energie wordt gebruikt in de varkenshouderij, het restant wordt geleverd aan het elektriciteitsnet. Verder zal [vergunninghouder] personeel inhuren dat werkzaam zal zijn ten behoeve van de vergistingsinstallatie. In zoverre bestaan tussen de varkenshouderij en de vergistingsinstallatie technische, organisatorische of functionele bindingen.

Ter zitting is gebleken dat Bieleveld Bio-energy B.V. de installateur is van de vergistingsinstallatie en dat zij deze in-

stallatie in eigendom zou behouden. Bieleveld B.V. zou ook het financiële risico van de co-vergistingsinstallatie dragen. Gebleken is dat Bieleveld B.V. inmiddels is gefailleerd en dat [vergunninghouder] een andere exploitant voor de vergistingsinstallatie zoekt. Verder is ter zitting gebleken dat de bedrijfsresultaten van de vergistingsinstallatie niet zouden worden opgenomen in de jaarrekening van het varkensbedrijf. In financieel opzicht zijn het twee zelfstandige bedrijven. Feitelijk kan de vergistingsinstallatie zonder de varkenshouderij functioneren. De te vergisten stoffen kunnen van elders worden aangevoerd en er wordt een afzonderlijke toegangsweg aangelegd voor de vergistingsinstallatie. Verder blijkt niet, bijvoorbeeld door vastlegging in het tussen [vergunninghouder] en Bieleveld B.V. gesloten contract over de exploitatie van de vergistingsinstallatie, dat [vergunninghouder] de zeggenschap daarover heeft.

Onder deze omstandigheden bestaat tussen de varkenshouderij en de vergistingsinstallatie geen zodanige verwevenheid, dat ze deel uitmaken van dezelfde onderneming als bedoeld in artikel 1.1, vierde lid, van de Wet milieubeheer. De varkenshouderij en de vergistingsinstallatie moeten worden aangemerkt als twee zelfstandige inrichtingen waarvoor twee afzonderlijke vergunningen moeten worden aangevraagd. Gelet hierop is de vergunning in strijd met artikel 1.1, vierde lid, verleend.

5. De beroepen van [appellant sub 1], [appellant sub 2], [appellant sub 3] en [appellant sub 5] zijn gegrond. Het besluit van 1 februari 2011 moet worden vernietigd. Nu hiermee de grondslag aan het besluit van 15 mei 2012 komt te ontvallen, moet ook dit besluit worden vernietigd.

Gelet op de aard van de vernietiging behoeven de overige beroepsgronden geen bespreking meer.

6. Voor een proceskostenveroordeling ten aanzien van [appellant sub 4] bestaat geen aanleiding.

Het college dient ten aanzien van [appellant sub 1], [appellant sub 2], [appellant sub 3] en [appellant sub 5] op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten te worden veroordeeld.

3. Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- I. verklaart het beroep van [appellant sub 4] niet-ontvankelijk;
- II. verklaart de beroepen van [appellant sub 1], [appellant sub 2], [appellant sub 3] en [appellant sub 5] gegrond;
- III. vernietigt de besluiten van het college van burgemeester en wethouders van Hardenberg van 1 februari 2011, kenmerk VRG/2010-242 en 15 mei 2012, kenmerk V2011-1011-01;
- IV. veroordeelt het college van burgemeester en wethouders van Hardenberg tot vergoeding van bij [appellant sub 1] in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 1.627,34 (zegge: zestienhonderdzeventen twintig euro en vierendertig cent), waarvan € 1.529,50 is toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand,

met dien verstande dat betaling aan een van hen bevrijdend werkt ten opzichte van de ander;

veroordeelt het college van burgemeester en wethouders van Hardenberg tot vergoeding van bij [appellant sub 2] in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 655,50 (zegge: zeshonderdvijfenvijftig euro en vijftig cent), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand, met dien verstande dat betaling aan een van hen bevrijdend werkt ten opzichte van de ander;

veroordeelt het college van burgemeester en wethouders van Hardenberg tot vergoeding van bij [appellant sub 3] in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 1.529,50 (zegge: vijftienhonderdnegenentwintig euro en vijftig cent), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand, met dien verstande dat betaling aan een van hen bevrijdend werkt ten opzichte van de ander;

veroordeelt het college van burgemeester en wethouders van Hardenberg tot vergoeding van bij [appellant sub 5] in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 95,84 (zegge: vijfennegentig euro en vierentachtig cent);

- V. gelast dat het college van burgemeester en wethouders van Hardenberg aan appellanten het door hen voor de behandeling van de beroepen betaalde griffierecht ten bedrage van € 152,00 (zegge: honderdtweënvijftig euro) voor [appellant sub 1], met dien verstande dat betaling aan een van hen bevrijdend werkt ten opzichte van de ander, € 152,00 (zegge: honderdtweënvijftig euro) voor [appellant sub 2], met dien verstande dat betaling aan een van hen bevrijdend werkt ten opzichte van de ander, € 152,00 (zegge: honderdtweënvijftig euro) voor [appellant sub 3], met dien verstande dat betaling aan een van hen bevrijdend werkt ten opzichte van de ander, en € 152,00 (zegge: honderdtweënvijftig euro) voor [appellant sub 5], vergoedt.

Naschrift

1. Deze zaak speelt onder het pre Waboregime. Voor de invulling van het milieurechtelijke inrichtingsbegrip is deze uitspraak ook onder de vigore van de Wabo interessant. Voor het begrip 'inrichting' verwijst de Wabo naar de definitie daarvan in de Wet milieubeheer (zie: art. 1.1 lid 3 Wabo jo. art. 1.1 lid 4 Wm). Hier relevant is de tweede volzin van art. 1.1 lid 4 Wm die inhoudt dat 'als één inrichting worden beschouwd de tot eenzelfde onderneming of instelling behorende installaties die onderling technische, organisatorisch of functionele bindingen hebben en in elkaar onmiddellijke nabijheid zijn gelegen'. Over die vereiste voldoende bindingen en de nabijheidseis is veel Afdelingsrechtspraak verschenen en besproken (zie daarover o.a. T.E.P.A. Lam, 'De Wm-inrichting: met een definitie verder van huis', *Gst.* 1998, afl. 7074, p. 121 e.v.; H.E. Woldendorp & P.C.M. Heinen, 'Agrarische activiteiten en de Wet milieubeheer', *Agr.r.*

1998, nr. 12, p. 633 e.v.; H.E. Woldendorp & P.C.M. Heinen, 'Het begrip inrichting in de Wet milieubeheer', *BR* 1999, p. 375 e.v.; J.M.H.F. Teunissen, *Handboek Milieurecht*, Amsterdam: Berghauser Pont Publishing 2010, p. 43 e.v.; Van Trigt/Uylenburg, *T&C Milieurecht*, Deventer: Kluwer 2012, art. 1.1 Wm, aant. 5 (p. 30 en 31) en met name: V.M.Y. van 't Lam, *Het begrip inrichting in de Wet milieubeheer. Moet het begrip inrichting worden behouden als aangrijpingspunt van de regulering in hoofdstuk 8 Wet milieubeheer?*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2005, in het bijzonder p. 122-136).

2. Om van één inrichting te kunnen spreken moeten de installaties sowieso in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen. De Afdelingsrechtspraak is op dit punt sterk casuïstisch. Welke afstand nog nabij genoeg is, lijkt afhankelijk te zijn van de mate van de aanwezigheid van de drie vormen van bindingen. Daaruit kan worden afgeleid dat in zijn totaliteit aan de hand van de concrete feiten en omstandigheden moet worden bezien of er sprake is van één inrichting. Bij het aannemen van één inrichting kunnen de afstanden tussen de installaties variëren binnen een bandbreedte van 400 tot 1000 meter. De Afdeling lijkt in het algemeen een grens te trekken bij 1000 meter. Indien bedrijfsonderdelen of installaties worden gescheiden door openbare wegen, percelen van derden of openbaar vaarwater acht de Afdeling dat eveneens van belang bij het bepalen van de onmiddellijke nabijheid. Het gaat erom dat de bindingen niet worden gefrustreerd door een te grote afstand tussen de installaties (meer hierover in: V.M.Y. van 't Lam, a.w., p. 134 e.v.). Aangezien in deze zaak de vergistingsinstallatie en de varkenshouderij beide zijn gesitueerd binnen hetzelfde perceel dat eigendom van de vergunninghouder is, neemt de Afdeling kennelijk zonder meer aan dat sprake is van in elkaars nabijheid gelegen installaties.

3. De Afdeling gaat in haar uitspraak vooral in op de vraag of er voldoende organisatorische, technische of functionele bindingen aanwezig zijn die één milieuvergunning (omgevingsvergunning voor milieuactiviteiten) voor één inrichting kunnen rechtvaardigen. Zij loopt deze drie criteria kritisch na. Het woord 'of' in de tweede volzin van art. 1.1 lid 4 Wm duidt er overigens op dat deze criteria niet cumulatief gelden. Slechts in een bepaalde mate is hier volgens de Afdeling sprake van technische, organisatorische of functionele bindingen. In de rechtspraak is al een aantal malen uitgemaakt dat het voldoende is als er twee bindingen zijn. Daarbij vormt voor de Afdeling ook de vergunningsaanvraag een belangrijk aanknopingspunt (vgl. ABRvS 7 september 2011, *LJN* BR6897 (Flevoland) en ABRvS 8 februari 2012, *LJN* BV3252 (Weert)). Daarom is het belangrijk om in de aanvraag goed te motiveren welke bedoeling de bedrijven hebben. Dient juist wel of juist niet één inrichting te worden aangenomen. Dat neemt trouwens niet weg dat de Afdeling dit uiteindelijk zelfstandig zal onderzoeken en beoordelen wanneer op dit punt de vergunning door een derde belanghebbende in beroep wordt aangevochten. Indien het voor de milieugevolgen niet uitmaakt of er sprake is van één of meer inrichtingen, is het de vraag of een dergelijke beroepsgrond zal stranden op het relativiteitsbeginsel dat is neergelegd in art. 8:69a Awb. Een appellant lijkt dan

'kennelijk' niet in zijn feitelijke of werkelijke (milieu)belang te worden geraakt (zie dat bijv. in relatie tot de beweerdelijk geschonden norm in verband met art. 1.9 Chw, als 'voorloper' van art. 8:69a Awb: ABRvS 19 januari 2011, AB 2011/47, m.nt. A.A.J. de Gier). Een technische binding is aan de orde als de voorzieningen gemeenschappelijk worden gebruikt, zoals een bedrijfsriolering, parkeerplaats, in-/uitrit, centrale afvalopslagplaats, kantine en/of gas-, water- en elektriciteitsvoorzieningen. Bij de functionele binding moet worden gedacht aan de uitwisseling van goederen, diensten, personeel of bedrijfsmiddelen tussen de bedrijfsonderdelen. Van dergelijke bindingen is ook in dit geval sprake, maar die zijn volgens de Afdeling feitelijk en in hun onderlinge samenhang bezien met het oog op de organisatorische binding onvoldoende om de vergistingsinstallatie en de varkenshouderij als één inrichting aan te merken. Anders gezegd: als sterke aanwijzingen voor het aannemen van twee aparte inrichtingen kunnen hier gelden, dat de te vergisten stoffen van elders kunnen worden aangevoerd, feitelijk de bedrijfs-onderdelen los van elkaar kunnen functioneren en zij ieder hun eigen toegangsweg hebben of krijgen (per saldo dus te weinig technische en/of functionele bindingen). Vooral het gebrek aan de organisatorische bindingen lijkt voor de Afdeling de doorslag te geven: aparte jaarrekeningen, in financieel opzicht twee aparte bedrijven en geen zeggenschap over de installaties die zich in één hand bevindt. Uit de Afdelingsrechtspraak kan als hoofdregel worden afgeleid dat er in ieder geval een organisatorische binding moet bestaan (zie bijv. ABRvS 14 december 2011, *M en R* 2012/67, m.nt. V.M.Y. van 't Lam en ABRvS 28 maart 2012, *LJN BW0158* (Noord-Brabant)). Zelden wordt er op basis van louter technische en/of functionele bindingen door de Afdeling aangenomen dat er sprake is van één inrichting als de organisatorische bindingen ontbreken (meer hierover: V.M.Y. van 't Lam, a.w., p. 128). Bij de vraag of er sprake is van een genoegzame organisatorische binding kijkt de Afdeling primair naar de reële zeggenschap over de bedrijfsvoering. Die zeggenschap kan ook blijken uit een privaatrechtelijke regeling, maar zo'n regeling (contract) ontbrak hier eveneens. Zie voor een voorbeeld van zo'n regeling: ABRvS 8 augustus 2007, AB 2007/70K). Ook installaties die door verschillende (rechts)personen worden geëxploiteerd kunnen als één inrichting worden aangemerkt, maar dan is wel vereist dat één van de (rechts)personen de zeggenschap over het geheel heeft (vgl. ABRvS 22 februari 2006, *LJN AV2245* (Limburg)).

Zo leidt een 'optelsom' van de feiten en omstandigheden de Afdeling naar de mijns inziens terechte slotsom dat tussen de varkenshouderij en de vergistingsinstallatie geen zodanige verwevenheid bestaat, dat ze deel uitmaken van dezelfde onderneming als bedoeld in art. 1.1 lid 4 Wm.